

Дві складові людського щастя

Історія знайомства і життя, розказана
відомою актрисою Тетяною Назаровою,
дружиною народного депутата Дмитра Табачника

– **Пані Тетяно, спершу – традиційне запитання: як і де ви познайомилися зі своїм чоловіком?**

– Познайомилися ми на телебаченні, у різдвяний вечір 1991 року. Я тоді активно співробітничала з редакцією літературно-драматичних програм. Напередодні мені зателефонував режисер Володимир Зінченко, з яким ми працювали над п'ятисерійним телефільмом про життя і творчість Лесі Українки, і сказав, що з величезними труднощами вибрав на завтра студію, просив прийти і записати для зовсім іншої програми один із Лесиних віршів. Я тоді лежала з температурою, але слово «треба» і клятвені запевнення, що ми все зробимо за півгодини, подіяли терапевтично.

Приходжу наступного дня в студію на Хрещатику і бачу, що там кипить робота, записують якусь бородату людину, тож ні про які півгодини, звісно, і мови бути не може. Згодом виявилось, що хлопці вирішили зробити цикл авторських програм під назвою «Кабінет історії». Виконати задум їм, на жаль, не дали: часи були радянські, й ідеологічний прес діяв безвідмовно. А того дня, 6 січня, відбувався запис пілотного проекту – Дмитро представляв книгу про Володимира Щербицького. Коли роботу було завершено, з'ясувалося, що забули підключити звук, тож усе довелося переписувати заново.

Ось чому я чекала своєї черги досить довго і неабияк скипіла. І в той момент, коли точка кипіння досягла свого апогею (мені ж ніхто не пояснив, що відбувається), я побачила, як саме цей бородатий чоловік, на якому красувався значок депутата міськради, гордо розправивши плечі, попрямував до мене. Я вкрай сухо відреагувала на його бажання познайомитись і пішла зі студії в безлюдний темний коридор готуватися до запису. Але мій новий знайомий не вгамовувався. Виринувши звідкись із темряви, він, аби якось зав'язати розмову, запропонував мені закурити. Я відповіла щось на зразок: «Сама не палю і вам не раджу». На цьому наше перше спілкування і закінчилося. Для мене, але не для Дмитра Табачника.

Він розшукував мене у київських театрах, а оскільки я розмовляла виключно українською (адже прийшла читати Лесю Українку!), почав з театру ім. Івана Франка, потім рушив на Лівий берег, побував у ТЮФу і, зустрівши Володю Зінченка, вирішив напроям поцікавитися, де саме я працюю. Той розсміявся: «Ти б її ще в ляльковому пошукав!»

Телефончик отримати не вдалося, оскільки за це режисер висунув якісь неприйнятні для депутата умови, тож Дмитро пішов іншим шляхом, тобто просто додому до свого приятеля й товариша по службі, дружина якого разом зі мною працювала в театрі ім. Лесі Українки. Наступного дня приходжу на репетицію, а Наташа так лукаво-лукаво дивиться на мене: «Вгадай, хто в нас учора був у гостях і передавав тобі вітання» – «Табачник», – відповідаю без паузи. У неї очі розширилися: «Звідки знаєш?» А як же не здогадатися, якщо ці «вітання» вже кілька місяців регулярно злігалися до мене

**«Театр для мене – це дім,
і моя найбільша радість сьогодні –
повні глядацькі зали»**

від різних спільних знайомих.

Але Наташа була налаштована дуже рішуче й поставила питання руба: «Як будемо знайомитись?» Кажу: «Хай приходять на найближчий спектакль. Якщо досидить до кінця, поговоримо».

Найближчий спектакль був, м'яко кажучи, не з найкращих (наш театр узагалі переживав тоді складний період), але якраз на той момент мене це дуже влаштовувало. Яка наївність! Тоді я й увявити собі не могла всю міру волевої активності й цілеспрямованості мого майбутнього чоловіка.

Після спектаклю ми пішки подалися на Поділ, де я тоді жила, захоплено розмовляючи на найрізноманітніші теми. Мушу сказати, що ця дорога нам обом здалася дуже короткою.

– **Ви – відома, затребувана актриса, відаєте багато часу театрові. Та роль дружини теж не з легких і так само вимагає часу і сил. Яку з цих ролей ви вважаєте важливішою?**

– Ці дві складові людського щастя абсолютно неподільні у моєму житті. Я завжди була одержима театром, ніколи не мучилася вибором професії, мною рухала якась потужна внутрішня енергія. Це було сильніше за опір батьків і навіть сильніше за мене саму. Тому якби хтось усього цього не сприйняв, це означало б, що він не прийняв мене. У цьому сенсі Дмитро завжди йшов далі за просте розуміння – він щосили прагнув допомогти, захистити – інколи навіть всупереч моєму бажанню, але завжди бажуючи мені тільки добра.

Пам'ятаєте, у старому кінофільмі «Доживемо до понеділка»: «Щастя – це коли тебе розуміють»? Ми завжди прагнули розуміти одне одного.

Хоча, думаю, часом йому не дуже хотілося ділити мене з моїми невгамовними творчими поривами, і тоді він патетично вигукував: «Яка геніальна домогосподарка загинула!» Але, зізнаюся, я дуже прагнула встигати і те, й інше.

А Дмитро, зі свого боку, теж ніколи не давав мені розслабитися. Я навіть вважала, що виходжу заміж за історика, журналіста і увяляла наше майбутнє зовсім іншим. Але в нього був величезний потенціал, і я прекрасно розуміла його бажання цей потенціал реалізувати.

Мене з перших днів нашого справжнього знайомства вразила його енциклопедична освіта. До нього, як до комп'ютера, можна було звертатися за будь-якою інформацією. Річ не лише у феноменальній пам'яті (це природний дар, ним можна по-різному розпорядитися), а й у невгамовному бажанні та вмінні працювати, охоплювати все нові сфери діяльності.

Залишається тільки пошкодувати про те, що сьогодні в реаліях життя нашої країни інтелект виявився непотрібним, якимось зайвим, незручним, майже шкідливим. Нині потрібні зовсім інші якості.

Ще мене завжди вражала його дивовижна працездатність. Ми починали наше спільне життя в маленькій однокімнатній квартирці, особливих умов для роботи не було, а Діма і тоді багато писав, причому – виключно ночами, коли все довкола затихало й засинало. Приходив зі

➤ служби, сів на кухні за роботу, вранці знову йшов на службу, потім знову цілу ніч писав...

Якось поскаржився, що думки випереджають швидкість їх викладу на папері, сказав, що має стару друкарську машинку, але вона дуже голосна, мама її не витримувала. Я жваво відгукнулася: «Принось!» Машинку поставили на м'які ковдри, але мені не допомогли ані подушка на голові, ані «беруші», і від цього дива цивілізації довелося відмовитися.

– У вас велика завантаженість у театрі. Зрозуміло, що на хатні справи часу залишається обмаль. Як влаштовуєте свій побут? Чи допомагає в цьому чоловік?

– Уявіть собі, колись давно, зовсім в іншому житті, не просто допомагав, а й ділив зі мною практично всі домашні обов'язки, причому робив це блискуче. Але побутова ідилія дуже швидко завершилася. Погодьтеся, у Глави

Адміністрації Президента дещо інші турботи. У якийсь момент різко змінилося і наше життя, і життя всієї країни. Відпала необхідність прати, прибирати, готувати їжу ночами (іншого часу в мене просто не залишалось). Бо якщо грати по 18–20 спектаклів на місяць, репетирувати нові ролі, робити програму на телебаченні – зрозуміло, що без сторонньої допомоги не обійтися. Через відсутність часу я навіть перестала викладати в театральному інституті. Звісно ж, я дуже вдячна всім, хто давав мені можливість час від часу зводити до мінімуму побутові турботи. Але якщо вже начистоту, я більше люблю все в домі робити самостійно і часто так і роблю. Щоправда, катастрофічно не вистачає доби. Було б у ній хоча б годин із 30!

– Дмитро Володимирович – політик, депутат, холоднокровний аналітик. Ви – людина творча, актриса. Як вам вдається знахо-

дити спільну мову? Які інтереси вас поєднують? Хто емоційніше сприймає новини?

– Безумовно, мої реакції значно емоційніші, безпосередніші, відкритіші, тому з людиною раціональною мені було не завжди легко, як інколи, напевно, і моему чоловікові зі мною. Але, думаю, ми вже добре знаємо одне одного і навчилися цінувати в іншому те, чого бракує нам самим.

Я справді дуже емоційна людина – інакше не стала б актрисою. Адже в основі цієї професії – прагнення до емоційної реалізації. Проте, як відомо, наші достоїнства – це продовження наших недоліків і навпаки. Зміни і викиди емоцій часто заважали мені, підводили в найрізноманітніших життєвих ситуаціях. Я вчилася ними керувати. Але, мені здається, що й холоднокровному аналітові необхідний не лише інтелектуальний, а й емоційний розвиток. Високорозвинений розум без серця –

страшне знаряддя. Можливо, у нашому випадку поєднання протилежностей якраз і утворює певну гармонію.

Безумовно одне: нам завжди було цікаво разом, і якими б протилежними не були вектори спрямування наших сил, ми відчували дружнє плече, на яке завжди можна спертися.

– Чи приносить чоловік свої невдачі в сім'ю?

– Не тільки не приносить, а й украй рідко розповідає про них. Я, як правило, про все дізнаюся або останньою, або ніколи. По-перше, у моїх очах він завжди хоче залишатися переможцем, по-друге – оберігає близьких людей від зайвих, як йому здається, стресів. Хоча я знаю, що мені під силу було б розділити з ним будь-які неприємності, будь-які невдачі.

Але такий уже цей характер. Дмитро, звісно, дуже сильна, мужня й смілива людина, але мені хотілося б, аби всі ці прекрасні якості не коштували йому так дорого.

– Як ви любите відпочивати, проводити відпустку?

– На жаль, Дмитро ніколи не вмів відпочивати. Зараз, можна сказати, у цьому напрямі досягнуто певного прогресу. Багато років він узагалі обходився без відпусток, та й тепер через різні обставини не завжди вдається разом провести літній відпочинок. Проте коли вдається, зазвичай ідемо до моря. Я виросла на Азовському морі, тому не уявляю собі літа без морського узбережжя й багатогодинних запливів. Навіть у річці від нетерпіння починаю плавати з травня, коли вода ще зовсім крижана. Але морський відпочинок ми прагнемо поєднувати з чимось цікавим і пізнавальним. Приміром, мені дуже подобається Барселона, я закохалася в це місто з першого погляду і дуже хотіла показати його Дмитрові. Але вийшло зовсім навпаки: ми відпочивали на Іспанському узбережжі, а дорогою назад заїхали до Барселони. Рано-вранці вийшли з готелю, озброєні картою, де були позначені всі пам'ятні, історичні та й просто цікаві місця. І треба знати характер мого чоловіка: серед незліченних крапок на карті ми не пропустили жодної! Ні, одну пропустили, але тут же поверну-

лися й оглянули пропущену перлину архітектури.

Дмитро був щасливий і вдячно зінвався: «Як добре з тобою подорожувати. Ти не те що деякі наші знайомі, яким весь час треба то пити, то сидіти, то відпочивати. А ти йдеш і йдеш».

Я поперхнулася: вже було далеко за полудень і дуже хотілося пити. За півгодини все-таки в цьому зізналася і попросила сісти десь у затінку. На мене гнівно блиснули очима, але прохання виконали. Десь о сьомій вечора

«Залишається тільки пошкодувати про те, що сьогодні в реаліях життя нашої країни інтелект виявився непотрібним, якимось зайвим, незручним, майже шкідливим»

я боязко зауважила, що час би й перекусити. Знову зловивши на собі спопеляючий погляд, почула у відповідь: «Але ж недавно снідали!» І зрозуміла: моя репутація зруйнована остаточно.

У готель ми повернулися близько півночі. Місто жило активним нічним життям, і тут, проходячи повз безліч ресторанчиків просто неба, мій чоловік великодушно запропонував: «Ось тепер ми можемо спокійно посидіти». Мені, правда, вже хотілося полежати, бо на ногах ми провели в цілому 14 годин, відмахавши близько 30 кілометрів.

За два дні ми обійшли всю Барселону і відлетіли до Мадрида бродити по знаменитому музею «Прадо».

Насправді ми обоє екскурсанти: і Діма, і я за знаком зодіаку – Стрільці, і в будь-якому гороскопі написано, що найулюбленіше заняття Стрільців – подорожі. А для мене, окрім задоволення, це ще й живильне середовище, з якого потім зростають ролі, формуються образи, характери.

У Лесі Українки в «Камінному господарі» є фраза: «Ніч пахне лимоном і лавром». Об'їздивши Іспанією сотні кілометрів, побачивши її контрастні пейзажі – від сумно-зелених гір до кам'янисто-пустельних, червонуватих просторів Ламанчі, з яких, здається, випливає назустріч знаменитий ідальго на своєму Росинанті, спостерігаючи характер місцевих жителів, слухаючи темпераментні пісні, якими завершуються бурхливі гуляння, вдихаючи спекотне нічне повітря, змішане із запахом моря й міцними екзотичними ароматами, якимось зовсім по-іншому можна промовити зі сцени цю фразу: «Ніч пахне лимоном і лавром». У ній буде все, що я знаю про Іспанію, що я побачила й відчула, що полюбила і що назавжди оселилося в моїй пам'яті. І глядачі одразу беззастережно повірять мені, адже я скажу про те, що добре знаю, що я сама пережила. ➔

➤ **– Які ролі вам подобається грати? Які з них вважаєте найкращими?**

– Акторська професія швидкоплинна – у цьому її драматизм. Письменник залишає книжки, художник – полотна. Ми ж творимо тут і зараз. І лише дуже ненадовго затримуємося в пам'яті наших сучасників. Мені з жахом розповів викладач театрального університету, що студенти вже не знають, хто такий Володимир Висоцький! А він був етичною опорою свого часу. І зовсім нещодавно.

Тому мені дорогої зустрічі з людьми, які добре пам'ятають мої перші акторські роботи. Якщо вони комусь запам'яталися, це означає, що то було не даремно. А спектакль, що стають віхою у твоєї творчій біографії, не так уже й багато з понад 50 зіграних у театрі. Вже 14 років з великою радістю ми граємо «Школу скандалу» Річарда Брінслі Шерідана, успішно гастролювали з нею в Москві, Ізраїлі, Німеччині. З цього почалося наше чудове партнерство з Давидом Бабаєвим. «Наполеон і Корсиканка» – ще одна наша улюблена спільна робота. Мені здається, у цьому спектаклі є та тепла людська нота, якої сьогодні так бракує людям. Ми це відчуваємо за реакцією глядацького залу.

Я завжди прагнула грати дуже різні ролі і тим самим якомога більше розширювати межі свого амплуа. Але спектакль «Тойбеле та її Демон» якось по-особливому дорогий. Мені здається, за всіма компонентами він щонайближче до того, що називається мистецтвом, до простого успіху це не має жодного стосунку. Плюс надзвичайна драматургія лауреата Нобелівської премії Ісаака Башевіса Зінгера. У цієї філософської притчі про велике жадання любові й людську сліпоту, про високе й гріховне в нас немає дна. Скільки її не грай, відкриваються все нові й нові смисли.

Коли спектакль подивився керівник Мюнхенського Королівського Резиденс-театру, він одразу ж запросив нас до Німеччини. Я хвалила акторів цього театру, казала, що ми вчимося в них блискучої техніки, на що він від-

повів: «А я хочу, аби вони повчилися у вас любити».

Спектакль «Пані міністерша», написаний Браніславом Нушичем до десятиріччя незалежності Сербії, за дивним збігом обставин був випущений нами до десятиріччя незалеж-

Думаю, ми з чоловіком уже добре знаємо одне одного і навчилися цінувати в іншому те, чого бракує нам самим

ності України. Ми й не передбачали, що з року в рік він ставатиме все актуальнішим і сучаснішим. І сьогодні зал вибухає дружними оплесками, коли я від імені міністерші Живки промовляю фразу «Треба навести лад у цій

країні» або «В цій країні ніяких законів немає».

Роки минають, а законів усе немає й немає.

– Як склалися ваші стосунки з кіно?

– На жаль, моя професійна зрілість збіглася з відсутністю кіно як такого. Якісь творчі, активні стосунки зав'язувалися на початку серіальних марафонів. Я знімалася в найперших українських серіалах – «Роксолани» і «День народження буржуа». Потім були «Лялька», «Завтра буде завтра», «Доярка з Хацапетівки». І скрізь моїми «кіночоловіками» були чудові партнери – Костянтин Степанков, Богдан Ступка, Сергій Шакуров, Володимир Стержаков.

Сьогодні в кіно, крім найгострішої фінансової проблеми, є ще багато інших – наприклад, відсутність хороших сценаріїв і талановитої режисури. Спершу створюються якісь фальшиві ситуації, потім їх дуже примітивно реалізують на екрані і годують цим дивним продуктом мільйони ні в чому не винних людей. Одиниці сьогодні працюють інакше, і коли створюється хоч якась нормальна творча атмосфера – це вже сприймається як щастя.

Я дуже люблю кіно. Але ж хочеться не просто заробляти гроші, а робити щось цікаве і якісне, мати бодай надію, що це принесе радість глядачеві.

Театр для мене – це дім, і моя найбільша радість сьогодні – повні глядацькі зали. Безумовно, час формує глядача, і ті, хто йде сьогодні в театр, хочуть передусім позитивних емоцій, свята, легкості, відпочинку.

Надто вже нелегке й безрадісне посвякденне життя. Але хочеться вірити, що є в нас іще глибинна потреба у зовсім інших речах, є внутрішня туга за тими духовними вершинами, відсутність яких відгукується порожнечою і безглуздям самого існування.

На це вся надія.